

REZOLUCJA ⁽¹⁾**w sprawie ustanowienia i promowania pokoju, bezpieczeństwa, stabilności i zarządzania w Somalii**

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE

- obradując w Pradze (Republika Czeska) w dniach 6-9 kwietnia 2009 r.,
- uwzględniając art. 17 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając konwencję ONZ z dnia 10 marca 1988 r. w sprawie przeciwdziałania bezprawnym czynom przeciwko bezpieczeństwu żeglugi morskiej,
- uwzględniając oświadczenie w sprawie Somalii wydane w dniu 3 lutego 2009 r. w imieniu Unii Europejskiej przez prezydencję Rady UE,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1814 (2008), 1816 (2008) i 1844 (2008) w sprawie Somalii,
- uwzględniając oświadczenia wysokiego przedstawiciela ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i sekretarza generalnego Rady Unii Europejskiej Javier Solana z dnia 23 lutego i 4 kwietnia 2009 r. oraz członka Komisji Europejskiej Louisa Michela z dnia 26 lutego 2008 r.,
- uwzględniając decyzje i deklarację przyjęte przez Radę Wykonawczą Unii Afrykańskiej w dniu 30 stycznia 2009 r. w Addis Abebie (Etiopia),
- uwzględniając komunikat wydany na szczycie Unii Afrykańskiej przez szefów państw i rządów w dniu 4 lutego 2009 r. w Addis Abebie (Etiopia),
- uwzględniając deklarację przyjętą przez zgromadzenie szefów państw i rządów na 13. nadzwyczajnym posiedzeniu Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju (IGAD), które odbyło się w dniu 29 października 2008 r. w Nairobi (Kenia),
- uwzględniając komunikat z 32. sesji nadzwyczajnej Rady Ministrów IGAD z dnia 27 stycznia 2009 r. w Addis Abebie (Etiopia),
- uwzględniając sprawozdanie Komitetu Ambasadorów AKP w sprawie przyszłości Grupy AKP, przyjęte przez Radę Ministrów AKP podczas jej 86. posiedzenia, które odbyło się w dniach od 10 do 14 grudnia 2007 r. w Brukseli (Belgia),
- uwzględniając projekt Sekretariatu AKP w zakresie opracowania wskaźników służących do pomiaru i monitorowania procesów integracji regionalnej w sześciu regionach AKP,
- uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego z dnia 19 czerwca 2008 r. i 20 listopada 2008 r. w sprawie sytuacji w Somalii ⁽²⁾ i swoje poprzednie rezolucje w sprawie Somalii,
- uwzględniając rezolucję unii parlamentów afrykańskich APU w sprawie sytuacji w Somalii, przyjętą w dniu 30 listopada 2008 r.,
- uwzględniając deklarację Unii Afrykańskiej z dnia 10 grudnia 2008 r. oraz jej komunikat z dnia 22 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając dokumenty w sprawie sposobów zaprzestania zbrojnej konfrontacji oraz wspólną deklarację w sprawie wspólnych celów politycznych, podpisane przez tymczasowy rząd federalny (TFG) i Sojusz na rzecz Ponownego Wyzwolenia Somalii (ARS) w dniu 26 października 2008 r.,

⁽¹⁾ Przyjęta przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 9 kwietnia 2009 r. w Pradze (Republika Czeska)

⁽²⁾ Teksty przyjęte P6_TA(2008)0313 oraz P6_TA(2008)0569.

- uwzględniając konkluzje z 14. posiedzenia międzynarodowej grupy kontaktowej (ICG) ds. Somalii, które odbyło się w dniach 26-27 lutego 2009 r. pod przewodnictwem specjalnego przedstawiciela ONZ ds. Somalii Ahmedou Ould-Abdallaha,
- A. potwierdzając znaczenie poszanowania integralności terytorialnej, suwerenności, niezależności politycznej i jedności Somalii,
- B. mając na uwadze, że przez 17 ostatnich lat Somalia nieprawidłowo funkcjonuje jako państwo i sytuacja uległa pogorszeniu, przerażając się w jeden z najgorszych na świecie kryzysów w dziedzinie kwestii humanitarnych i bezpieczeństwa,
- C. mając na uwadze, że w dniu 9 czerwca 2008 r. w Dżibuti tymczasowy rząd federalny oraz Sojusz na rzecz Ponownego Wyzwolenia Somalii zawarły ugodę o podziale władzy; mając na uwadze, że początkowym celem procesu pokojowego z Dżibuti było zapoczątkowanie szeroko zakrojonego narodowego pojednania i stworzenie silnego powszechnego sojuszu politycznego zdolnego zapewnić pokój, doprowadzić do zgody w kraju i przywrócić centralną władzę państwową,
- D. mając na uwadze, że proces pokojowy jeszcze bardziej skomplikowały podziały w łonie ARS i TFG, jak również natarcie radykalnych bojówek, takich jak al-Shabaab, które jeszcze nie są stronami procesu pokojowego i kontrolują obecnie części Somalii, w tym dawną siedzibę parlamentu Baidoa,
- E. mając na uwadze ciągle i szeroko rozpowszechnione przypadki naruszania w Somalii praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez wszystkie strony konfliktu w tym kraju, obejmujące w szczególności tortury i inne formy brutalnego traktowania, gwałty, pozasądowe egzekucje, arbitralne przetrzymywanie i ataki na ludność cywilną, dziennikarzy i obrońców praw człowieka oraz infrastrukturę cywilną,
- F. mając na uwadze, że w ubiegłym roku wzrosła liczba wszystkich poważnych naruszeń praw człowieka wobec dzieci w Somalii, począwszy od morderstw i gwałtów aż do rekrutacji dzieci-żołnierzy i odmowy dostępu do pomocy humanitarnej osobom w potrzebie,
- G. mając na uwadze, że od lutego 2007 r. około 340 000 Somalijczyków uciekło przed walkami w Mogadiszu, 2,6 mln Somalijczyków – czyli ok. 35 % ludności – potrzebuje pomocy humanitarnej, a 1,3 mln osób jest przesiedlonych, mając na uwadze, że niezorganizowane bojówki obrabowały, zgwałciły lub poabiły wielu uchodźców uciekających z Somalii,
- H. wyrażając uznanie, że Kenia przyjęła 250 000 uchodźców w obozach dla uchodźców w Dadabie; mając na uwadze, że setki Somalijczyków utonęło, próbując przepłynąć Zatokę Adeńską do Jemenu, a wielu zostało porzuconych na morzu przez handlarzy ludźmi,
- I. mając na uwadze, że Etiopia wycofała wojska z Somalii w ramach popieranego przez ONZ porozumienia pokojowego między słabym rządem tymczasowym i umiarkowanym skrzydłem głównej opozycji; mając na uwadze, że wycofanie wojsk etiopskich – choć podsycające obawy przed niestabilnością wywołaną próżnią władzy – oraz wybory nowego prezydenta otwierają szansę na pojednanie między Somalijczykami; mając na uwadze, że misja Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM), która od marca 2007 r. zasadniczo ograniczała swą obecność do Mogadiszu, znajdzie się teraz na tym terenie sama;
- J. mając na uwadze, że akty przemocy wobec ludności cywilnej i pracowników organizacji humanitarnych dokonywane z pogwałceniem międzynarodowego prawa humanitarnego, jak również ataki na pracowników i stanowiska AMISOM, a także wszelkie akty przemocy i groźby ze strony tych elementów zmierzających do osłabienia procesu politycznego utrudniają działalność AMISOM oraz osłabiają pokój i stabilność w regionie,
- K. mając na uwadze, że według szacunków 10 000 uchodźców – przy czym w ciągu najbliższych kilku tygodni liczba ta prawdopodobnie sięgnie 25 000 – przybyło od początku roku do nadgranicznego miasta Dolo Ado w somalijskim regionie Etiopii; mając na uwadze, że są to głównie kobiety i dzieci uciekające po wycofaniu etiopskich wojsk,
- L. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich trzech lat nastąpił znaczny wzrost liczby udanych ataków piratów (10 w 2006 r., 35 w 2007 r., 43 w 2008 r. i do tej pory 9 w 2009 r.) oraz następującego potem brania zakładników i zajmowania statków,

- M. mając na uwadze, że piractwo na pełnym morzu stanowi coraz większe zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa ludzi oraz świadczenia pomocy humanitarnej, zwłaszcza na morzach w pobliżu Somalii i pozostałych krajów Rogu Afryki; mając na uwadze, że te akty piractwa i zbrojnych rabunków spowodowane są utrzymującym się konfliktem i brakiem politycznej stabilizacji w Somalii,
- N. mając na uwadze, że skala nielegalnych połowów w wodach somalijskich przyczynia się również do aktów piractwa i niszczy zasoby żywności niezbędne dla Somalijczyków i dla dochodów miejscowych rybaków,
- O. mając na uwadze, że zgodnie z raportem Programu Ochrony Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP) ogromna liczba nielegalnych transportów odpadów toksycznych, których zawartość przecieka, jest składowana wzdłuż wybrzeża Somalii przy całkowitym zlekceważeniu zdrowia lokalnej społeczności i ochrony środowiska,
- P. mając na uwadze, że zgodnie z tym samym raportem zrzucone do morza odpady częściowo pochodzą z Unii Europejskiej i że odpady te nieodwracalnie szkodzą zdrowiu ludzkiemu i środowisku naturalnemu w regionie, co stanowi rażące naruszenie praw człowieka,
- Q. mając na uwadze, że wskutek piractwa Światowy Program Żywnościowy (WFP) musiał zawiesić dostawę pomocy żywnościowej dla Somalii, co pogorszyło i tak już niepewną sytuację humanitarną,
- R. mając na uwadze, że w dniu 8 grudnia 2008 r. UE wszczęła operację morską EU NAVFOR Somalia (inaczej operacja Atalanta), mającą na celu ochronę konwojów morskich WFP oraz innych statków handlowych pływających u wybrzeży Somalii,
- S. mając na uwadze, że walki z piractwem nie uda się wygrać samymi metodami wojskowymi, ale wynik jej zależy głównie od skutecznego promowania pokoju, rozwoju i budowania państwowości w Somalii;

Ostatnie wydarzenia polityczne

1. zdecydowanie popiera postępy poczynione od grudnia 2008 r., w szczególności stworzenie rozszerzonego i bardziej powszechnego parlamentu, przedłużenie okresu przejściowego, wybór Sheikha Sharifa Sheikha Ahmeda na prezydenta oraz mianowania premiera i gabinetu; uznaje i popiera ten nowy proces jako proces dochodzenia do pokoju i pojednania na sposób somalijski, prowadzony przez samych Somalijczyków;
2. ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje przeniesienie do Mogadiszu rządu i parlamentarzystów oraz ich zaangażowanie na rzecz kontynuowania procesu pokojowego z Dżibuti; podkreśla pilną potrzebę zapewnienia wymiernego i skoordynowanego wsparcia na rzecz uzgodnionych połączonych priorytetów dotyczących kwestii politycznych, bezpieczeństwa, odbudowy, praw człowieka i rozwoju instytucjonalnego; postrzega to jako ważny krok w kierunku stworzenia dobrze działającej somalijskiej administracji;
3. z zadowoleniem przyjmuje rozejm zawarty w lutym 2009 r.; wzywa wszystkie podmioty polityczne i odnośnych interesariuszy w Somalii do przyłączenia się do procesu pokojowego i powstrzymania się od nowych aktów przemocy;
4. wzywa organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności organizacje kobiece, do udziału w dialogu narodowym oraz w procesie pojednania narodowego;
5. podkreśla pilną potrzebę przywrócenia w całym kraju prawa i porządku, w tym poszanowania uznanych na forum międzynarodowym praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego; odnotowuje, że prezydent Ahmed zgodził się na wprowadzenia prawa szariatu, podkreśla, że szariat powinien zostać skodyfikowany w celu uniknięcia błędnej interpretacji naruszającej prawa człowieka oraz podkreśla również, że wszelkie zmiany legislacyjne powinny przestrzegać praw człowieka, a w szczególności praw kobiet;
6. wzywa nowych przywódców do niezwłocznego stworzenia i realizacji planu, którego celem jest ustanowienie stabilnych instytucji w terminie przewidzianym w ramach przedłużenia tymczasowej karty federalnej do sierpnia 2011 r.;

Porozumienie z Dżibuti a odpowiedzialność społeczności międzynarodowej

7. wyraża wdzięczność Republice Dżibuti za działanie w charakterze pośrednika i mediatora przez cały czas trwania procesu pokojowego w Somalii oraz za pracę na rzecz stabilności i pokoju w celu przywrócenia spokoju w regionie;
8. wyraża uznanie dla odgrywanej przez Kenię roli gospodarza somalijskiej konferencji pojednawczej pod auspicjami IGAD i prowadzonych przez nią mediacji w tym zakresie, co doprowadziło do powstania tymczasowego rządu federalnego; podziela dokonaną przez Unię Afrykańską wysoką ocenę poniesionej przez Etiopię ofiary i jej zaangażowania w poszukiwanie trwałego rozwiązania konfliktu w Somalii;
9. wzywa społeczność międzynarodową do wzmocnienia nałożonego przez ONZ embargo na broń oraz do monitorowania portów lotniczych i morskich w celu zapobiegania – w imię poprawy ogólnego bezpieczeństwa – nielegalnym przywozom broni do kraju;
10. wzywa wszystkie strony konfliktu do położenia kresu atakom na ludność cywilną, całkowitego zaprzestania groźenia śmiercią, gwałtów, bezprawnego aresztowania, porwań, zastraszania i rabowania ludności cywilnej, a także do zastosowania się w pełni do przepisów wspólnego art. 3 konwencji genewskich; wzywa Komisję Europejską i Radę do wspierania wysiłków na rzecz zagwarantowania odpowiednich kar dla osób winnych takich przestępstw;
11. wzywa Radę Bezpieczeństwa ONZ do wzmocnienia kontroli i sprawozdawczości na temat warunków w zakresie praw człowieka, zapewnienia pomocy i doradztwa dla tymczasowych instytucji federalnych oraz udzielenia wsparcia obrońcom praw człowieka w całej Somalii;
12. wzywa międzynarodową grupę kontaktową (ICG) ds. Somalii, Unię Afrykańską i państwa-darczyńców mające wkład w tymczasowy rząd federalny, łącznie z UE, Norwegią i Stanami Zjednoczonymi, do wsparcia mechanizmów służących zbadaniu przypadków naruszania międzynarodowych praw człowieka i prawa humanitarnego, mających miejsce w Somalii od 1991 r.;
13. z zadowoleniem przyjmuje podjęte przez tymczasowy rząd federalny zobowiązanie do wprowadzenia skutecznego i przewidywalnego zarządzania w oparciu o wstępne propozycje przedstawione na posiedzeniu ICG w Nowym Jorku w grudniu 2008 r.; z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że tymczasowe somalijskie instytucje zaprosiły wszystkich somalijskich interesariuszy z Somalii i spoza niej do przyłączenia się do procesu pojednania;
14. z zadowoleniem przyjmuje decyzję ICG o zapewnieniu regularnej aktualizacji półrocznych planów działania opracowanych we współpracy z tymczasowym rządem federalnym; zdecydowanie popiera wezwania ICG do promowania inicjatyw w zakresie szybkiej odbudowy, takich jak tworzenie miejsc pracy, świadczenie usług socjalnych i działalność na rzecz źródeł utrzymania, które przy użyciu dodatkowych środków miałyby bezpośredni wpływ na dobrobyt Somalijczyków, bezpieczeństwo środowiska naturalnego i w przyszłości stabilność Somalii, oraz do ochrony politycznych i finansowych inwestycji poczynionych już przez społeczność międzynarodową;
15. wzywa Radę i Komisję do dalszego wspierania rozwoju instytucji w Somalii; nalega na wzmocnienie misji Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM) oraz terminowe rozmieszczenie sił stabilizacyjnych ONZ, jak tylko pozwolą na to warunki polityczne i sytuacja w zakresie bezpieczeństwa;

Rola AMISOM

16. zwraca się do sekretarza generalnego ONZ, aby bez dalszej zwłoki utworzyć specjalny fundusz wsparcia AMISOM do czasu wysłania przez ONZ misji pokojowej;
17. nalega, żeby – szczególnie po wycofaniu etiopskich wojsk – wyposażać AMISOM oraz wszelkie kolejne misje pokojowe ONZ w mandat uprawniający do ochrony ludności cywilnej – w tym kobiet, dzieci i osób przesiedlonych wewnątrz kraju – obejmujący ważny element w postaci praw człowieka, umożliwiający monitorowanie naruszeń praw człowieka, a także prowadzenie dochodzeń i sporządzanie sprawozdań w ich sprawie;

18. wyraża uznanie dla państw afrykańskich, zwłaszcza Ugandy i Burundi, za podjęte przez nie działania i potępienia niedawne ataki, w których zostało zabitych lub rannych kilku ugandyjskich i burundyjskich żołnierzy z AMISOM, a także wielu cywilów; zachęca misję UA w Somalii i jej oddziały do dalszego zaangażowania podczas działań w bardzo trudnych warunkach i wzywa wszystkie strony w Somalii do wspierania osób pracujących na rzecz zaprowadzenia w ich kraju pokoju i stabilności;

Aspekty humanitarne i prawa człowieka

19. wzywa nowy rząd do szybkiego przyjęcia wszelkich niezbędnych i właściwych środków w celu zapobieżenia pogłębieniu się obecnego kryzysu humanitarnego oraz do przyczynienia się do bezpieczeństwa i pokoju poprzez zaprzestanie walk, które doprowadziły do wysiedlenia ludności, strat cywilnych i materialnych, niedożywienia i chorób;
20. potępią coraz częstsze ataki na osoby niosące pomoc humanitarną, mające miejsce w ostatnich kilku miesiącach, które poważnie ograniczyły operacje pomocowe i pogorszyły sytuację humanitarną w Somalii; wzywa nowych przywódców, żeby podjęli wszelkie kroki konieczne do zapewnienia dostępu organizacji humanitarnych do poszkodowanych grup ludności w tym kraju i niesienia im pomocy, a także żeby przyjęły skuteczne środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa lokalnym i międzynarodowym pracownikom humanitarnym;
21. wzywa koordynatora ONZ ds. pomocy humanitarnej dla Somalii do wynegocjowania dostępu do pomocy humanitarnej niezależnie od procesu pokojowego z Dżibuti, według kolejnych obszarów geograficznych, a także do przyspieszenia dostaw żywności i ulżenia tragicznej sytuacji humanitarnej; wzywa wszystkie odnośne rządy do udzielenia uchodźcom somalijskim w regionie pełnego dostępu do pomocy humanitarnej i wzywa społeczność międzynarodową do wzmocnienia wsparcia;
22. wzywa nowy rząd do zajęcia się jako sprawą priorytetową kwestią sprawiedliwości w celu położenia kresu kulturze bezkarności, gdyż Somalijczycy w ogólności, a kobiety w szczególności, są ofiarami łamania praw człowieka, w tym zabójstw, gwałtów i tortur;
23. wzywa UE do udzielenia wszelkiego koniecznego wsparcia na rzecz stworzenia stabilnego rządu demokratycznego w Somalii oraz do dalszego udzielania pomocy obecnym przywódcom w Somalii, aby mogli oni przejąć kontrolę nad krajem i zaprowadzić rządy prawa w sposób zgodny z międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka;

Piractwo

24. stanowczo potępią wszelkie akty piractwa lub zbrojnych rabunków, zwłaszcza w pobliżu wybrzeży Somalii;
25. z zadowoleniem przyjmuje rozmieszczenie statków UE w ramach operacji Atalanta na rzecz zwalczania piractwa, co gwałtownie ograniczyło liczbę ataków w tym roku; wzywa do skutecznej koordynacji działań z innymi formacjami marynarki w regionie, zwłaszcza amerykańskimi, rosyjskimi i chińskimi; i zwraca się o rozszerzenie operacji Atalanta na ponownie obejmowany przez piratów zachodni obszar Oceanu Indyjskiego;
26. wzywa tymczasowy parlament federalny oraz nowy tymczasowy rząd federalny, aby we współpracy z ONZ i Unią Afrykańską traktowały piractwo i zbrojne rabunki – dokonywane z wybrzeży Somalii, a których przedmiotem są statki przewożące pomoc humanitarną – jako czyny przestępcze, których sprawcy muszą stanąć przed sądem na mocy obowiązującego prawa międzynarodowego;
27. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w dniu 14 stycznia 2009 r. grupy kontaktowej ONZ ds. piractwa w pobliżu wybrzeży Somalii;
28. zdecydowanie zaleca UE udzielenie poparcia nowemu rządowi Somalii i wszystkim innym zainteresowanym stronom w celu poprawy podstawowej infrastruktury służącej do działań związanych z rybołówstwem, ochrony zasobów morskich i gospodarki odpadami, a to w celu wspierania zatrudnienia, które zmniejszy rekrutację młodzieży do działań w zakresie piractwa i bojówek;

Nielegalne połowy, odpady toksyczne i przemysł

29. zdecydowanie potępia nielegalne połowy w wodach somalijskich i wzywa UE, aby zajęła się kwestią tych nielegalnych połowów poprzez szybkie wprowadzenie nowych zasad przyjętych w 2009 r., a dotyczących możliwości śledzenia, kontroli i kar;
 30. wzywa Narody Zjednoczone i Komisję Europejską do pełnego zbadania kwestii składowania toksycznych odpadów wzdłuż wybrzeża Somalii, do ustalenia odpowiedzialności na wszystkich szczeblach, do wspierania wysiłków mających na celu postawienie przed wymiarem sprawiedliwości osób odpowiedzialnych za to przestępstwo ekologiczne oraz do zapewnienia kompleksowego rozwiązania kwestii skażenia środowiska naturalnego;
 31. wzywa do kontynuowania dochodzenia prowadzonego w ramach Programu Ochrony Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP) i przedstawienia dogłębnej i dokładnej oceny skali problemu, gdyż jest to niezbędne dla przyszłości Somalii;
 32. potępia wszelkie akty handlu ludźmi mające miejsce u wybrzeży Somalii;
 33. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie AKP-UE i Komisji Europejskiej, parlamentom państw UE i AKP, prezydentowi i parlamentowi Somalii, Prezydencji i Komisji Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu i sekretarzowi generalnemu ONZ.
-